

За Сен-Жерменським мирним договором 1919 Закарпаття під назвою Підкарпатська Русь увійшло до складу Чехословаччини.

Літ.: Стерчо П. Карпато-українська держава: До історії визвольної боротьби карпатських українців у 1919–1939 роках. – Торонто, 1965; Ванат І. Нариси новітньої історії українців Східної Словаччини. – Пряшів, 1979, кн.1; Мишанич О. Від підкарпатських русинів до закарпатських українців. – Ужгород, 1991; Болдижар М. Закарпаття між двома світовими війнами. – Ужгород, 1993; Магочій П.Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848–1948). – Ужгород, 1994; Нариси історії Закарпаття, – Ужгород, 1995. т.2.

С.В.Віднянський.

“ВСЕСВІТ” – журнал іноземної літератури. Літературно-мистецький і громадсько-політичний щомісячник. Заснований 1925 у Харкові, де виходив до 1934. Видання відновлено 1958 у Києві як орган Спілки письменників України, Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами. Перший головний редактор – поет і прозаїк, громадський діяч В.Блакитний. У подальшому журнал очолювали письменники О.Полторацький, Д.Павличко, В.Коротич, з 1986 – О.Микитенко. Впродовж своєї діяльності “В.” перетворився на головну трибуну поширення в Україні творів світової літератури в українських перекладах і новин про культурні події за кордоном. Друкує романи, повісті, оповідання, поезії, статті авторів з більш як 100 країн. Частина презентованих творів – першопублікації, здійснені безпосередньо з рукописів іноземних письменників. Серед культурних надбань народів світу, представлених у “В.”, – твори лауреатів Нобелівських премій: М.А.Астуріаса (Гватемала), Г.Гарсія Маркеса (Колумбія), Г.Гессе (Швейцарія), В.Дж.Голдінга (Англія), О.Елітіса (Греція), А.Камю (Франція), С.Квазімода (Італія), Р.Тагора (Індія) та ін., лауреатів інших міжнародних і національних премій – Р.Альберті (Іспанія), Ж.Амаду (Бразилія), Н.Гільєна (Куба), Ла Гуми (Південно-Африканська Республіка), М.Дервиша (Палестина), П.Неруди (Чилі) тощо. Журнал також відтворює у нових перекладах класику античного світу, середньовіччя, епох Ренесансу і Просвітництва. У різні роки свої переклади у “В.” вміщували М.Бажан, М.Білоус, Р.Лубківський, М.Лукаш, Л.Первомайський, Б.Тен, М.Терещенко та багато інших художників слова.

На сторінках журналу регулярно з'являються огляди поточних подій літератури, театру, образотворчого і кіномистецтва за кордоном, статті з питань міжнародної політики. Розділ “Україніка” висвітлює життя української діаспори в Європі, Америці, Азії, Австралії, контакти зарубіжної громадськості з Україною. 1989 журнал встановив щорічну премію імені Миколи Лукаша, якою відзначаються кращі переклади іноземної літератури, а також статті про мистецтво перекладу, опубліковані у “В.”.

Літ.: Микитенко О. “Всесвіт”. Сторінки історії // Всесвіт, 1985, № 1, 3.

М.М.Варварцев.

ВСЕСВІТНІ ФЕСТИВАЛІ МОЛОДІ І СТУДЕНТІВ – міжнародні зустрічі молоді, які проводилися від 1947 до 1989. Їх організаторами виступали Всесвітня федерація демократичної молоді (ВФДМ) і Міжнародна спілка студентів (МСС). Всього відбулося тринадцять фестивалів: 1-й – Прага 1947, 2-й – Будапешт 1949, 3-й – Берлін 1951, 4-й – Бухарест 1953, 5-й – Варшава 1955; 6-й – Москва 1957, 7-й – Відень 1959, 8-й – Хельсінкі 1962, 9-й – Софія 1968, 10-й – Берлін 1973, 11-й – Гавана 1978, 12-й – Москва 1985, 13-й – Пхеньян 1989. Ідея таких форумів була запропонована на Всесвітній конференції молоді в Лондоні, яка відбулася у жовтні–листопаді 1945. Фестивальний рух ставив за мету об’єднати молодь і студентів у боротьбі проти загрози нової світової війни, за справедливий і міцний мир на планеті, національну незалежність народів. Фестивали проходили у формі дискусій, мітингів і зборів й супроводжувалися спортивними змаганнями, виступами артистів і учасників художньої самодіяльності, кінопереглядами тощо.

У 1-му фестивалі взяли участь 17 тис. чол. із 71 країни світу. Урочисте відкриття його відбулося 20 липня 1947 на стадіоні “Страгов” під звуки “Марша молоді світу” (з 2-го фестивалю “Гімн демократичної молоді”). Празька зустріч тривала 27 днів. 23 липня її учасники зібрались на мітинг пам’яті жертв фашизму на місці руїн села Лідіце, знищеного гітлерівцями під час Другої світової війни. На спеціальній конференції обговорювались проблеми молоді колоніальних країн. До складу делегації СРСР за участю представників України входило 482 чол. Була відкрита виставка “Радянська молодь у дні війни і дні миру”, демонструвались кінофільми, у найбільшому концертному залі Праги “Люцерн” відбувся концерт митців. На конкурсі музикантів–виконавців одну з перших премій журі присудило скрипалю з України Л.Когану. У Празі було прийнято рішення про регулярне проведення фестивалів.

У 2-му форумі взяли участь 630 юнаків і дівчат із СРСР. Програма фестивалів була насичена політичними акціями й культурними заходами. Творчу молодь України представляли солістки Київського театру опери і балету Г. Шоліна і Є. Чавдар, які здобули призи майстрів національного мистецтва, а також студент Київської консерваторії Є. Червонюк. У спортивних змаганнях відзначилися українські спортсмени І.Кантюх, Є.Буланчик, В.Чукарін, Н.Піменова. Аспірант Київського інституту фізкультури, майстер спорту з багатоборства П.Денисенко завоював перше місце.

Починаючи з 3-го, форуми молоді отримали офіційну назву – “Всесвітній фестиваль молоді і студентів”. У Берліні вперше було проведено День студентів, присвячений 5-й річниці створення Міжнародного союзу